

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2022/1849-CHLI

Dato

15.03.2022

Studiekvalitetsmelding 2021 fra Institutt for sammenliknende politikk

Oppfølging av Studiekvalitetsmeldingen 2020

Grunnet pandemien så er det få relevante punkter for direkte oppfølging fra studiekvalitetsmeldingen i 2020. Instituttet har som i alle år fokus på kvalitet i alle ledd når det gjelder utdanningen. Gjennom 2021 har kvalitetsutvikling knyttet til digitalisering av undervisningen vært sentralt for ansatte på instituttet. Instituttet har en positiv utvikling i undervisningsporteføljen med aktuelle emner som tar opp viktige globale samfunnsspørsmål.

Instituttet introduserer jevnlig nye emner, og mindre endringer. Våren 2022 kom et nytt 300-emne, "Understanding inequality in (democratic) politics", med emneansvarlig Yvette Peters og våren 2021 startet Gunnar Grendstad opp et nytt 200-emne "Rettsstata". Høsten 2022 kommer et nytt 200-emnet - "The politics of care work and the welfare state." Dette emnet holdes av Franca Van Hooren, gjesteforeleser fra Universitetet i Amsterdam.

Emne- og programevaluering

Våren og høsten 2021 var det en pause i evaluerte emner pga. den ekstraordinære situasjonen med koronaepidemien. Instituttet bestemte å gå vekk fra evalueringsplanen for å skåne underviserne i en ekstraordinær arbeidssituasjon. Fra og med vår 2022 er vi i tilbake til en normaltilstand og har laget en plan for å ta igjen etterslepet av evalueringer.

Gjennomføringstall

Gjennomføringstallene er i hovedsak jevne og gode, når det gjelder utskrevne grader ser vi effektene av pandemien. Antallet studenter på BA-nivå er gått noe ned sammenlignet med 2020, men er fremdeles merkbart høyere enn 2017/2018. På masternivå har vi svært høye

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

gjennomføringstall. Dette tolker vi også som at de tiltak instituttet gjennomførte i 2021 for å avhjelpe situasjonen for studentene på både bachelor- og masternivå har vært vellykkede. Det er også jevnt gode tall på MASV-DEMOK.

Ferdige kandidater 2014-2021

Studieprogramkode	Årstall							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BASV-EUR	10,00	8,00	7,00	12,00	13,00	8,00	15,00	8,00
BASV-SAPO	63,00	77,00	66,00	69,00	84,00	105,00	111,00	97,00
MASV-DEMOK	7,00	11,00	2,00	7,00	12,00	13,00	8,00	10,00
MASV-SAPO	18,00	29,00	21,00	20,00	16,00	25,00	25,00	36,00

Tallene er basert på informasjon fra Tableau. Instituttet kan vise til en stabil og til dels positiv utvikling i beståtte studiepoeng pr. student gjennom hele perioden 2017 - 2021. Samtidig øker antallet aktive studenter og som vi ser over antallet ferdige kandidater. Instituttet har også siden 2017 fakultetets høyeste tall på antall produserte årsheter pr. fast vitenskapelig ansatt, noe som indikerer god gjennomføring og effektive studieprogram.

Beståtte studiepoeng pr student

Årstall	Termin / Studieprogram											
	VÅR						HØST					
	BASV-EUR		BASV-SAPO		MASV-SAPO		BASV-EUR		BASV-SAPO		MASV-SAPO	
	Aktive	Sp per student	Aktive	Sp per student	Aktive	Sp per student	Aktive	Sp per student	Aktive	Sp per student	Aktive	Sp per student
2017	52	23,46	316	22,85	56	29,11	65	20,31	393	23,24	63	15,00
2018	58	23,53	356	24,48	59	25,51	70	20,64	406	22,38	77	19,09
2019	57	22,02	386	23,37	69	29,64	78	16,60	424	22,06	85	15,74
2020	68	23,53	393	24,17	77	29,74	78	20,97	438	28,23	90	15,83
2021	55	25,82	408	26,73	81	35,68	75	18,53	391	23,91	70	12,86

Studieportefølje

Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram

Det er ingen konkrete planer om å legge ned, opprette eller endre studieprogram. Det har likevel vært jobbet lenge med en etterlengtet endring i BA-EUR og innføring av et nytt fellesemne i programmets tredje semester, men dette arbeidet som så mye annet, har blitt utsatt på grunn av pandemien. Vi jobber videre og håper dette kan være mulig H2023, men det viser seg også at det er komplisert å endre på samarbeidsprogram. Instituttet har også ambisjoner om å tilby et fag-2 emne i statsvitenskap for det integrerte lektorprogrammet om instituttet tilføres dedikerte ressurser. Dette er et samarbeid med Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap, og dialogen her er pågående.

Vårt MA-EVU program går bra og har gode søkertall og studiepoengsproduksjon, men er presset grunnet mulige endringer i forskriften om egenbetaling og manglende administrative

ressurser. Vurderinger om endringer eller nedlegging kan presse seg fram på mellomlang sikt dersom usikkerheten og ressursmangel på administrativ side ikke endres.

Dimensjonering av studietilbudet

Studietilbudet er godt dimensjonert i forhold til undervisningsressursene, men stadig vekst har satt press på ressursene særlig på sensur- og veiledningssiden. Instituttet har et stort undervisningstilbud, særlig av valgfrie emner på 200-nivå (ca. 8-9 årlig), men fleksibiliteten i disse emnene gjør at endringer er mulig på relativt kort varsel om ressurssituasjonen endrer seg (gjennom frikjøp, fravær, forskningsterminer og Erasmus+ lærerutveksling). Det relativt store antallet studenter på BA-nivå og på MA-nivå gjør at studietilbudets dimensjonering er gjenstand for diskusjon. På BA-nivå fordi det er press på sensur- og veiledningssiden og på MA-siden fordi ressursbruken pr student er stor og inntakskvaliteten har variert. Situasjonen var prekær på sensur- og veiledningssiden våren 2021 og også våren 2022 pga. mange utsettelse og unntak knyttet til pandemien og det ble behov for å kjøpe inn ekstra ressurser for å avlaste staben mht. sensur. Instituttet reduserte opptaket av BA- og MA-studenter høsten 2021 for å ta høyde for det plutselige bortfallet av undervisningsressurser, men opprettholdt bredden i studietilbudet. På sikt ønsker instituttet å øke opptaket på Master og Bachelor i tråd med forventet vekst i staben.

Arbeid knyttet til studiekvalitet

- *Kontakt med arbeidslivet, inkludert praksis og involvering av arbeidsliv i utvikling av studieprogrammene*

SAMPOL tilbyr praksis i BA-graden på 15. året gjennom emnene SAMPOL290 og SAMPOL291. Dette prisvinnende tilbudet er en viktig og populær komponent i vårt BA-program som sikrer god kontakt med arbeidslivet for instituttet og studenter. Instituttet har ansatt en fast universitetslektor som sikrer kontinuitet og kvalitet i arbeidet med praksis og arbeidslivskontakt. EUR105 hadde i flere år status som Jean Monnet Module og i den forbindelse ble det holdt forelesninger/foredrag av "stakeholders" og personer ansatt i EU-systemet.

- *Etter- og videreutdanning*

Instituttet driver en MA-EVU i Demokrati og demokratibyggning med en god undervisningsportefølje som er nært knyttet til satsingsområdet Globale samfunnsutfordringer. MA-EVU møter utfordringer med infrastrukturen ved UiB pga. helgesamlinger, mangel på dedikerte administrative ressurser og mulige endringer i forskriften for egenbetaling. De siste to punktene kan presse fram vurderinger om nedskjæring eller nedlegging av emner eller studieprogrammet. På den positive siden så framskyndet pandemien en digitalisering av EVU-tilbudet noe som allerede har hatt positiv effekt på studentgrunnet og redusere kostnader, men dette skaper også press på administrativ side. Søker tallene har vært gode på de emner som gått det siste året, hvilket også er en indikasjon på det langvarige arbeidet med digitalisering av MA-EVU har vært suksessfylt. Instituttet deltar som partner i et nytt erfaringsbasert masterprogram i operativ ledelse og myndighetsutøvelse ledet fra juridisk fakultet som skal opprettes i løpet av våren 2022. Det er her snakk om gjenbruk av et emne i egen MA-EVU og instituttet mener samarbeidet kan øke kundegrunnet uten økt ressursbruk.

- *Digital kompetanse og digitale ferdigheter som del av studieprogrammene*

Det tilbys ikke direkte undervisning i digital kompetanse og ferdigheter i våre studieprogram, men i flere emner gis studentene anledning til å bruke og lære slike kunnskaper. I våre

metodeemner (MET102, SAMPOL305, SAMPOL332 og SAMPOL607) får studentene opplæring i bruk av digitale statistikkverktøy som Stata og R og opplæring i anvendelse av disse på kvantitative data. Det nyoppstartede SAMPOL225 Rettsstata benytter også digitale statistikkverktøy direkte i undervisningen og workshops gjennom å integrere studentene i forskning på rettsfeltet. I de samme emnene gis opplæring i digitale søk og behandling av data tilgjengelig på internett. I emnene SAMPOL107 og EUR105 får studentene anledning til å bruke og utvikle sine digitale kompetanser gjennom produksjon av "digital deliverables" (som podkast, video, osv) og levere som obligatoriske oppgaver. I flere emner, og særlig i SAMPOL260 og SAMPOL307, så får studentene opplæring i bruk av bibliotekets digitale ressurser og andre akademiske ressurser som ligger tilgjengelig på nett.

- *Utdanningsfaglig kompetanseheving i vitenskapelig stab*

Det jobbes systematisk med å oppfordre stab, og særlig PhD og postdoktorer, å følge emner for universitetspedagogikk som tilbys ved UiB. Det er instituttets oppfatning at viktigheten av dette har økt grunnet nye regler for ansettelser og opprykk der kravene om utdanningsfaglig kompetanse og utvikling er styrket. Vi merker også mer interesse for en slik kompetanseheving i staben som følge av dette.

Under koronapandemien har interessen for utdanningsfaglig kompetanseheving økt, særlig med tanke på digital undervisningskompetanse, men samtidig har tiden den enkelte har til rådighet for å heve sin utdanningsfaglige kompetanse blitt redusert. Instituttet har også i perioden organisert stabsmøter med fokus på utdanningsfaglig kompetanseheving og under pandemiens første måneder brukte staben aktivt en egen side i MittUiB for opplæring i bruk av digitale undervisningsverktøy. Instituttet har også på egen hånd investert i digitale verktøy for å støtte opp om den økte digitale undervisningskompetansen og for å gjøre instituttets ansatte uavhengige av Videonotat-løsningen UiB tilbyr.

Særskilte tema for 2021/2022

1. Forskningsbasert utdanning

Instituttet tilbyr forskningsbasert utdanning i alle emner i våre studieprogram. Særlig på 200- og 300-nivå inviteres studenter til å involveres i pågående forskningsarbeid gjennom emner knyttet til pågående prosjekter. Som eksempel kan her nevnes SAMPOL225 Rettsstata - domstolar og dommarar startet opp våren 2021 der studenter får bruke forskningsdata på dommeradferd og sine metodekunnskaper til å gjennomføre egne analyser. Instituttet tilbyr jevnlig emner knyttet direkte til pågående eksterntfinansierte prosjekter (NFR, TMS, ERC) på 200- og 300-nivå. På masternivå inviteres masterstudentene til å delta i instituttet forskningsgrupper og presentere egne arbeider i disse. Instituttet inviterer også alle MA-studenter til møte med forskere med eksterne prosjekt for å skrive MA-oppgaver i tilknytning til prosjektene.

2. Digital grunnkompetanse og bredde

Bachelorprogrammene i Sammenliknende politikk og Europastudier er begge program med muligheter for å ta frie studiepoeng. Denne type digitale tilleggskurs kan være egnet for å fylle disse frie studiepoengene.

3. Lektorutdanningen – ikke aktuelt

4. Oppfylling av bachelorplasser

Instituttet har opplevd en sterk og god vekst av studenter på BA- og MA-nivå fram til høsten 2021 da instituttet reduserte opptaket grunnet det plutselige bortfallet av undervisningsressurser. Instituttet har hatt en fornuftig overbooking i forhold til antall studieplasser og grads- og studiepoengsproduksjon har vist at instituttet har hatt kapasitet til den gradvise økningen fram til 2020/2021 og at overbookingen har gitt bærekraftig vekst for instituttet selv om veksten har gitt press på veileder- og sensursiden.

Instituttet har et godt søkergrunnlag til BA-SAPO, men har slitt noe med både kvalitet og kvantitet til BA-EUR. Instituttet sliter dermed i hovedsak ikke med å fylle opp studieplasser og det har vært fornøyd med praktiseringen og nivået på overbooking i perioden fra 2014. Selv på BA-EUR der søkergrunnlaget har vært på den svakere siden så er gjennomføringstallene relativt gode.

Det vil alltid være dilemma knyttet til dimensjonering av studietilbud, studieplasser og opptak på den ene siden og tid til forskning på den andre. Resultatene på undervisnings- og forskningssiden for instituttet i perioden siden 2014 indikerer at det er funnet en god balanse der ressurser brukt på forskning og undervisning støtter opp om hverandre heller enn at de fremstår som konkurrenter. Instituttet mener det er viktig at avgjørelser knyttet til dimensjonering og opptak tas i fagmiljøet som best kan vurdere ressursituasjonen og utfordringer knyttet til tid til forskning.

5. Hvordan kan andelen masterstudenter i toårige masterprogram økes?

Instituttet opplever god søking til sitt masterprogram. Usikkerheten rundt andelen som takker ja til en plass gjør at instituttet er forsiktig med å tilby for mange studenter opptak på programmet. Ressursbruken pr masterstudent er svært høy i forhold til ressursbruken pr bachelorstudent, og denne ressursbruken er ikke reflektert godt nok i resultatfinansieringen. Instituttet har derfor i liten grad kapasitet til å øke opptaket av masterstudenter uten en større reduksjon i opptaket til BA-nivå, og heller ikke økonomiske insentiver til å gjennomføre en slik endring av ressursbruken.

Spesialisering i faget er viktig for å opprettholde kvaliteten på masterprogrammet og instituttet er svært opptatt av å opprettholde høy kvalitet på sine studenter. En reduksjon i opptakskvaliteten er svært ressurskrevende fordi svakere studenter trenger mer oppfølging, særlig knyttet til veiledning. En reduksjon i opptakskvaliteten, for eksempel gjennom en signifikant økning av studentopptaket, vil svekke kvaliteten på masterprogrammet, den samme effekten vil reduserte krav til spesialisering ha. MA-SAPO er likevel et svært åpent program. Tre BA-grader på UiB og 18 studieprogram på andre universiteter og høyskoler i Norge kvalifiserer til opptak på MA-SAPO. Instituttet ønsker derfor ingen endringer knyttet til krav om spesialisering og instituttet ønsker å understreke at når det gjelder opptak på MA-nivå så er det særdeles viktig at instituttet selv som best kan vurdere dimensjonering av dette.

Vennlig hilsen

Leiv Marsteintredet
instituttleder

Charlotte Lillefjære-Tertnæs
administrasjonssjef